

Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможност и за междупредметни връзки
Ядро 1 Социално-културни компетентности	<p>Стандарт 5: Притежава диференцирани знания за своята национална и културна идентичност.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <p>1. Познава факторите, определящи своеобразието на националния културен модел – национална история, национален характер.</p> <p>2. Разграничава периодите в историческото развитие на България и свързаните с тях културноисторически и процеси, като отчита факторите, определящи своеобразието и многообразието на всеки етап.</p> <p>3. Разбира приноса на българската литература за изграждане на националната</p>	<p>Учениците трябва:</p> <p>1. Да осмислят националните идеали, конструирани от и/или намерили израз в литературата – борбата за национално освобождение и обединение.</p> <p>2. Да разбират ролята на литературата за формиране на националните ценности.</p> <p>3. Да диференцират преосмислянията на отношенията национално – родно в произведенията на различните литературни поколения.</p> <p>4. Да осмислят появата и развитието на нови тенденции в националната ни литература в контекста на социокултурните промени.</p>	<p>- национален идеал</p> <p>- национална идентичност</p> <p>- национално самосъзнание</p> <p>- национални митове</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да откриват в изучаваните творби моделираните различни аспекти и образи на националното и да коментират как те допринасят за изграждане на българската нация.</p> <p>2. Да коментират актуалността и валидността на националните идеи, както и преосмислянето им:</p> <p>- в хода на литературния процес;</p> <p>- в социокултурния контекст на</p>	<p>Възможност с изученото по история да се изградят и попълнят представата за формирането и развитието на българската национална идентичност.</p>

	идентичност, националното самосъзнание и националните идеали.			възникването им; - в социокултурния контекст на нашето време.	
Ядро 2 Литературни компетентности	<p>Стандарт 1: Притежава системни знания за строежа и функционирането на художествената творба, умее свободно да навлиза в изучаваната творба и си служи непротиворечиво със специфична литературоведска терминология.</p> <p>Очаквани резултати: 1. Отчита обществените и културните функции на художествената литература. 2. Открива смисловите и комуникативните аспекти на художествената творба. 3. Разбира основните проблеми от поетиката на литературната творба. 4. Осмисля промените в поетическия език и разрушаването на традиционната поетическа структура като израз на новите</p>	<p>Учениците трябва:</p> <p>1. Да разбират: - спецификата на естетическия и обществения характер на литературата; - основни естетически категории и направления; - ролята на литературата за естетическото усвояване на българската действителност.</p> <p>2. Да отчитат ролята на следните смислови и комуникативни аспекти на литературната творба: - проблема за художествената условност; - символния характер на литературата; - художествената комуникация; - отношението автор – герой – читател.</p> <p>3. Да разбират някои основни понятия на поетиката: - жанр; - текстови структури и структурни елементи на художествената творба; - поетически език на</p>	<ul style="list-style-type: none"> - естетически категории - прекрасно - трагично - комично - хумор - ирония - сарказъм - художествена комуникация - герой – автор – читател - жанр - разказ - повест - елегия - лирическа миниатюра - поема - поетиче 	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да се запознаят със същността и съдържанието на литературоведските понятия и общите характеристики на литературата като изкуство.</p> <p>2. Да откриват и анализират основни аспекти на литературната творба: идейно-художествено внушение, теми, мотиви, композиция, образи на героите, художествен език.</p> <p>3. Да осмислят ролята на поетическия език и стихосложени</p>	

	естетически търсения на епохата.	художествената творба.	ски език - художествен характер - лирически аз - художествен тип - тропи и фигури	ето за формиране на художествения смисъл и въздействие.	
	<p>Стандарт 4: Познава развитието на българската литература като част от европейския литературен процес и националната обществена и културна история (според програмата за учебно съдържание). Очаквани резултати: 1. Познава тенденциите в развитието на българската литература от началото на ХХ в. до Първата световна война 1.1. Естетически индивидуализъм - кръгът „Мисъл” - Пенчо Славейков: „Епически песни”, „Сън за щастие” 1.2. Символизъм - П. Яворов: „Подир сенките на облаците” - Д. Дебелянов:</p>	<p>Учениците трябва да разберат предпоставките, които обуславят диференцирането на българското културно и литературно пространство от началото на ХХ в. до Първата световна война: - естетическия конфликт „млади и стари”; - преосмислянето на понятията <i>родно</i> – <i>българско</i> – <i>национално</i> – <i>универсално</i> и на отношенията между тях; - преосмислянето на проблема за изкуството/литературата и фигурата на твореца; - утвърждаването на модерни концепции за поетическия език.</p>	<p>- литературна история - литературен процес - литературно направление - литературна школа - социален реализъм - модерно съзнание - модерни - индивидуализъм</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да коментират аспектите на българския литературен процес в съпоставка с европейските литературни направления и школи. 2. Да проследяват българския литературен процес в стремежа му към догонване на европейското развитие. 3. Да осмислят значението на диференцираното изразяване на индивидуални</p>	<p>Осъществяват връзка между проблемите, открити в литературните творби, и философските аспекти на познанието.</p>

	<p>„Черна песен”, „Спи градът”, „Пловдив”, „Миг”, „Да се завърнеш в бащината къща”, „Помниш ли, помниш ли”, „Тиха победа”, „Сиротна песен”</p> <p>1.3. Социалните и духовните аспекти на общностното живеене и литературата</p> <p>- Елин Пелин: „Косачи”, „Андрешко”, „На оня свят”, „Задушница”, „Ветрената мелница”, „Мечтатели”, „Гераците”, „Под манастирската лоза”</p> <p>2. Българската поезия от 20-те години на ХХ в.</p> <p>- Хр. Смирненски: „Да бъде ден!”, „Зимни вечери”, „Приказка за стълбата”</p> <p>- Гео Милев – „Септември”</p> <p>- А. Далчев – „Прозорец”, „Стихотворения”</p> <p>- Е. Багряна: „Вечната”, „Кукувица”, „Стихии”, „Потомка”</p>	<p>Учениците трябва да познават основните тенденции в развитието на българската поезия от 20-те години на ХХ в.</p> <p>- социалната дисхармония в света мотивира утопиите за нов социален ред</p> <p>- подчиняване на символистичната поетика на нови естетически задачи</p> <p>- социалните основания и естетическото случване на бунта в експресионистичната</p>	<p>- символи зъм</p> <p>- утопия</p> <p>- експресионизъм</p> <p>- „предметна” поезия</p>	<p>я свят на личността.</p> <p>4. Да разглеждат поетиката на символизма в съпоставителен план с индивидуалистичната поезия.</p> <p>5. Да осмислят статиката и динамиката в жанра на разказа.</p> <p>На учениците трябва да ес даде възможност:</p> <p>1. Да се запознаят с основни произведения от българската поезия от 20-те години на ХХ в. и да коментират главните проблеми, интерпретирани от тях.</p> <p>2. Да</p>	<p>Използване на знанията по история и философия за съпоставка на научното тълкуване на историческите</p>
--	---	--	--	---	---

		<p>поезия (опозицията „варварство–цивилизация”</p> <p>- развитие на поетическия език от символистична поетика към естетизиране на предметното</p>		<p>анализират новите посоки в литературния процес.</p> <p>3. Да изясняват литературните явления в съпоставка на произведения от българската и европейската литература.</p>	<p>факти и тяхната художествена интерпретация.</p>
<p>Ядро 3</p> <p>Социокултурна и литературна компетентност: общуване с художествената творба</p>	<p>Стандарт 1:</p> <p>Ситуира изучавана литературна творба в породилата я културна система и я анализира в съответствие с присъщата ѝ културна и художествена норма.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <p>1. Разбира връзката между социокултурната ситуация и създаването на литературната творба.</p> <p>2. Разбира вътрешната взаимовръзка между отделни автори и творби, оформящи целостта на литературния процес.</p> <p>3. Може да ситуира изучаваната творба в нейния социокултурен и</p>	<p>Учениците трябва да:</p> <p>1. Разбират връзката между социокултурната ситуация и литературната творба:</p> <p>- времето поражда своите основни духовни проблеми;</p> <p>- литературата откликва по различен начин на тях, но винаги взема отношение.</p> <p>2. Разбират отношението между творбата и естетическия вкус на епохата.</p> <p>3. Разбират процеса на преосмисляне на обществените и духовните стойности след Първата световна война в Европа.</p> <p>4. Да анализират влиянието на крушението на стремежите към национално обединение на</p>	<p>- социокултурна ситуация и литература</p> <p>- художествен контекст</p> <p>- художествена норма на епохата</p> <p>- модерни зъм</p> <p>- „предметна” поезия</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да проблематизират откритите в изучаваната творба идеи и да ги съотнасят с проблемите на социокултурната ситуация, в която е създадено произведението.</p> <p>2. Да съотнасят художествен текст към съответен социокултурен и литературен контекст.</p>	

	художествен контекст.	България върху литературния процес.			
	<p>Стандарт 2: Извлича художествения смисъл на конкретно литературно произведение във връзка с неговото място в творчеството на писателя, в развитието на школата или направиенето и в общочовешки план. Очаквани резултати: 1. Прави анализ на изучавана литературна творба. 2. Посочва връзката между открития художествен смисъл на творбата и основните хуманитарни проблеми в творчеството на автора и проблемите на българското общество в различни етапи от неговото развитие. 3. Посочва трайните ценности, проблематизирани в творбата.</p>	<p>Учениците трябва да анализират художествена творба (художествени творби) с оглед на поставен проблем: - свързват тематичните и структурните особености на творбата с характерните за епохата естетически и художествени норми; - отчитат влиянието на индивидуалния стил.</p>	<p>- историческо развитие на жанровете - литературно направление - литературно поколение - школа - индивидуален стил</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да откриват в проблематиката на разглежданата творба характерните за епохата хуманитарни проблеми. 2. Да отнасят откриваните в художествена творба проблеми към проблемите на нашето време.</p>	<p>Прилага усвоените теоретични знания по етика и естетика при интерпретацията на конкретни литературни произведения. Обвързва изясняването на откритите в литературната творба проблеми с основните естетически категории.</p>
	Стандарт 3:	Учениците трябва:	-	На учениците	Прилаг

	<p>Извършва самостоятелен подбор на четива и използва популярни информационни източници за книжовната продукция.</p> <p>Мотивира индивидуалния си читателски избор, като посочва актуалната за него проблематика и съдържание, увлекателност на сюжета, рецептивни нагласи по отношение на различни жанрове, автор и пр.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Умее да намира информация за книжовната продукция в традиционните и електронните средства за информация. 2. Умее да подбере четиво според индивидуалните си предпочитания. 3. Може да мотивира читателския си избор, като посочи предпочитания към проблематика и съдържание на творбата, увлекателност на сюжета, очаквания за въздействие по отношение на 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да умеят да търсят информация за книжовната продукция. 2. Да подбират четива съгласно предпочитанията си, следвайки читателския си опит и информацията, която получават от името на автора, жанра на произведението, издателската поредица, анотацията, оформлението, отделни пасажи от произведението, литературни обзори и критики и т. н. 3. Да обосновават читателските си предпочитания, като обръщат внимание на отделни аспекти от съдържанието и строежа на предпочитаните литературни произведения. 	<p>книжовна продукция - информационни източници</p>	<p>трябва да се даде възможност:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да контактуват постоянно с популярни източници на информация за книжовната продукция (традиционни и електронни). 2. Да избират самостоятелно четива и да получават консултации за това от учителя или от други специалисти. 3. Да разговарят по проблеми, засегнати в книги, които са избрали самостоятелно, и да мотивират читателските си предпочитания. 	<p>ат знанията и уменията си, получени в часовете по информационни технологии, за работа с електронни средства за информация.</p>
--	--	---	---	--	---

	различни автори, жанрове и др.				
	<p>Стандарт 4: Открива и коментира връзката между художествения смисъл на литературното произведение и житейските проблеми, които стоят пред личността.</p> <p>Очаквани резултати: 1. Открива в изучаваните произведения онези общи хуманитарни принципи, които са валидни и днес, и такива, които днес не са актуални. 2. Формулира съществените хуманитарни проблеми, стоящи пред съвременните общества и индивиди, и свързва тези проблеми с трайните ценности, открити в анализирания творби.</p>	<p>Учениците трябва:</p> <p>1. Да разбират общуването на читателя с творбата. 2. Да разбират спецификата на художественото въздействие като особен вид естетически опит, подлагаш на проверка хуманитарната култура на личността.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - асоциация - имитация - игра - катарзис - ирония 	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да откриват актуална проблематика в изучаваните творби и да я съпоставят с образци на съвременната култура. 2. Да дискутират по хуманитарни въпроси, свързани с откритите в произведението обществени и личностни проблеми.</p>	
Ядро 4 Социологична и литературна комп	<p>Стандарт 5: Владее структурата на интерпретативното съчинение и на есето с хуманитарна проблематика и изпълнява специфичен литературен тест за проверка на</p>	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>1. Аргументативен тип текст – същност и структура. - структурни компоненти – теза, аргументи (видове); - аргументация чрез разсъждаване/интерпретация.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - цитат - позоваване - композиция - анализ - интерпретация 	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да анализират и да интерпретират изучаваните в клас литературни</p>	

етентност: създаване на изказвания и писмени текстове	компетентностите. Очаквани резултати: развива уменията си за писане на есе и литературноинтерпретативна съчинение.	2. Разновидности на текстовете от аргументативен тип: - литературноинтерпретативно съчинение; - есето като аргументативен текст, базиран върху интерпретация на литературни творби; - есе на свободна тема. 3. Стратегии на изграждане на есе и на литературноинтерпретативно съчинение.	- литературен обзор - рецензия - анотация	произведения. 2. Да пишат аргументативно есе или литературноинтерпретативно съчинение по зададена литературна тема, като ученикът избира жанровата стратегия на текста си. 3. Да анализират чужди литературни интерпретации и аргументативни есета на литературна тема и да създават план за свои по зададена тема. 4. Да анализират и редактират текстовете си.	